

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 " —
Negyedévre — — — — — 1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.

A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ“

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó“ címére küldendők, (Rákóczy-utca 25. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyitólát sora 40 fillér.

A lap megjelenik minden szerdán.

Botránykeresők.

Egy zsidó gyerek, hogy befurakodhasson a nagyvárad kir. kath. jogakadémia tanszékére, kivetkőzött ősei hitéből és áttért a katolikus vallásra. Számítása pompásan ütött be, négy hónapja immár, hogy a „fiatal tudós“ ott pózol az említett jogakadémiai katedrán. Somlyó Bódor dr. a neve annak a kis óriásnak, ki e rövidke idő alatt oly sokat cselekedett, hogy tanártársai ki akarják tenni a szürét az akadémiáról.

Értsük meg jól. Társai, a tudós akadémiai professorok fordulnak elene, mert kath. intézetben, jobbára kath. ifjuság között olyan tanokat hirdet, melyek kvintessenciái a szabadkőműves világnak. Sőt ezzel sem elégszik meg, hanem nekivág az állami és társadalmi rendnek, melyeknek felforgatását a jog szemüvegén mutatja be az akadémiai katedráról. No hát ez plusquam . . . szerénység. Tanártársai gyűlést tartottak és memorándumban hívták fel a vall. és közokt. miniszter figyelmét egy kath. jogakadémiai katedrán berzenkedő eme fiatal tudós köklerségeire.

Lett erre nagy müfelháborodás a szabadkőműves táborban. A maradi, obskurus, butító, bestia, reak-

tiós és a többi tiszteletreméltó jelzők közepre gyanánt repültek ama derék professorok fejéhez, akik ki merték mondani, hogy az ilyen firmának nincsen helye egy kath. jellegű iskola tanszékén. Somlyó Bódor pedig egyszerre a legkiválóbb magyar tudóssá, kivételes nagy talentummá, sokat olvasott és rendkívül fegyelmezett elmévé nőtte ki magát, mártírja lett a tudománynak és a szabad gondolkodásnak, melyet ennek a hátramaradt világnak vaskalapos tudósai agyon akarnak ütni. Egyik szatmári lap is kedves csemegének látta e thémát, sietett is belekóstolni szabadkőműves társainak koncertjébe, mert ime kinpadra hurezolják az ébredező magyar tudománynak egy megközelíthetetlen magasságban álló ifju uttörőjét.

Pedig lám csak, milyen egyszerű a dolog. Csak tessenek egy kissé higgyenek és igazságérzettel gondolkodni. Tegyük fel például, hogy egyik professor hozzáfogna a debreczeni református kollégium tanári tanszékén az átlényegülés tana mellett érvelni, vajjon mit szólnának hozzá a reformátusok? . . . Legalább is azt mondanák, hogy megbolondult a jámbor, és sietnének az iskola növendékeire ártalmatlanná tenni. Ha egy rabbit véletlenül megszállana a Szentlélek és kezdené a zsinagógá-

ban Jézus istenségét hirdetni, stantepepe úgy kilóditanák onnan, hogy a lába se érné a földet. No hát akkor tessék egyenlő mértékkel mérni! . . . Hol itt a fennen hangoztatott liberális elv, szabadkőműves és liberális urak!! . . . Ha Somlyó Bódor urnak olyan elvei vannak, melyek ellenkeznek a katolikus egyház szellemével, akkor menjen oda, ahol szívesen látják és ne üljön egy kath. jellegű főiskola tanári székében. Menjen az önök táborába, ott aztán gondolkozhatik egész szabadon a Spencer evolúció törvényéről.

Tiszta dolog ez, nem kell ehhez semmi mártíromság. Olyan természetes valami, hogy az ellenkezőjét gondolni is alig lehetséges. És ime az a „szabadelvű“ zszurnalisztika mégis olyan országrengető lármát csinál, mintha csakugyan valami jogtalanság esett volna, hogy a nagyvárad kir. kath. jogakadémia tanári kara pálezzát mert törni egy eltévedt zseni arezpirító toleranciája felett, aki olyan helyre tolakodott, amely őt nem illeti meg.

Nem az a botrány, tisztelt urak, amit a tanári kar tett, hanem az a botrány, hogy az önök fiatal zsidó óriása egy kath. főiskola tanári székéről nem szégyelte megmarni a kath. tanférfiakat, s volt benne a

TÁRCZA.

Isten uja.

Ideges nyugtalansággal kástált Borzsay Dénes fényesen kivilágított kastélyában. Már ift ott egy hete, hogy a nagy ebédlőben minden áldott este meggyújtották a fényes csillárokat, felterítették díszesen az asztalt s ünnepi pózba csapta magát az egész eselőség.

Borzsay Dénes öszbeborult, patriarkális, délczeg alakja néha-néha összerendezte a a legkisebb kocsi zőreje is és remegve lépett az ablakhoz, hogy aztán mindannyiszor annál esalódottabban távozzék ismét onnan. Meg-megszakította sétáját a teremben, arca elborult és gondolatába mélyedve nézett maga elé.

— Három éve, hogy elment, három éve, hogy nem látta egyetlen fiát; életének egyedüli célját és szomorú aggságának minden reményét. Három éve, hogy apa és fia közt kenyérlörésre került a dolog. Borzsay Benő nélkül vett egy finom lelkű, tiszta szívű, egy-

szere polgárleányt s ezért atyja, a nemességére féltékeny, gögös büszke főur elűzte, kiátkozta egyetlen fiát. Három éve, hogy hetenkint hozza a posta a fiu leveleit s ő megvető, gunyos mozdulattal dobja félre mindannyiszor; anélkül, hogy valaha csak egy betűvel is válaszolt volna reá. A mult héten is irt fia s egyebek között azt is meg merészelte írni még mindég haragvó atyjának, hogy párnap mulva el fog jönni az ő kedves Mártájával s egyetlen kincsükkel, a két éves kis Dénessel; hadd lássa meg a nagypapa az ő fürge kis unokáját s egyuttal engesztelődjék meg az ő rosz fiára is ezért a kis ártatlan agyalkáért s adja meg az ő boldog családjára azt az áldást, mit megtagadott tőle az esküvő napján.

Egy hete, hogy e levél érkezett a kastélyba s azóta Borzsay Dénes szívében megmozdult valami és felkorbácsolt, dühös vérének pár pillanat alatt, szelid, enyhe melegség árasztotta el s megszólalt komor haragos lelkében egy lágyan, misztikusan zengő édes hang: fiam! — Nem birt többé szabadulni

lelke a kellemes, szelid zsongástól, mely megifjította öreg vérének; nem, szívének enyhe lüktetésétől, mely egyre csak a szeretet ritmikusan zengését hallatta hullámzó keblében.

Megifjodott az ősi kastély minden zezuga, hogy méltó diszszel fogadja ifju urát. Egy hete, hogy reggeltől, késő estig, minden eseléd hadilábon állott egymással, mindenik első akarván lenni urának az örömhír megvitelében, hogy a fiatal uraság megérkezett. — De hiába vártak! — Elérkezett a hét utolsó napja is; már az este lomha szárnya is leszállt; az öreg Borzsay Dénes nem ok nélkül járt-kelt tehát oly izgatottan esillogó terfőiben, hisz a várakozás bizonytalanságában lelke elé tárult a mult minden egyes epizódja: fiának szerelme, házassága s az ő komor özvegyi élete.

Még élte delén kidült mellőle a szerető hitves s ő azóta egyedül fiáért küzdött, élt-halt s most az sines, azt is elűzte szívéből, el gazdag portájáról. Megvetette, megátkozta s az őt egy pillanatra sem szűnt meg jó atyjának nevezni s három év óta minden

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű
természetes hashajtószer.

szeméremnek akkora hiánya, hogy a kath. egyház tanai ellen támadó elveket kürtöljön világgá.

Ime tehát helyes világitásban az éremnek az az oldala, melyen mártírt csináltak Somlyó Bódogból. Ha a másik oldalt nézzük, ahol a fiatal kikeresztelkedett zsidó egyszerre Magyarország legkiválóbb tudósává avanszírozott, szintén ráismerhetünk azonnal a szabadkőműves taktikára. Humbog, svindli jellemzi az egész manővert. Hol van abban a munkában, melyet az „ifjú tudós” világgá bocsátott, egyetlen új eszme, egy eredeti Somlyói gondolat? . . . Marxnak, Spencernek, Lassalleéknak elkoptatott banalitásai, azok melyeket már régen megőrt a tudomány kereke. Ezek után sántikál a szegény magyar „tudós”, ezeknek eszméi hatnak a szabadkőműves sajtó idegeire az ujság ingerével. Képzeltetetlen, hogy soha se hallották volna azokat a világrengető tanításokat. Minden művelt embernek ismerni kell azokat, ismerik a szabadkőművesek is. Inkább úgy áll a dolog, hogy azt nem olvasták, mit irt Somlyó Bódog! . . . Hozzáfogott az egyik zsidó liberális ujság csak úgy látatlanba csaholni, s a teljes harmónia kedvéért nosza utánna a többi. Mi mellett vagyunk, hogy ez lesz az igazság. Hiszen másként nem is lehet az.

De ettől a koncertől nem ijedt meg a nagyváradi jogakadémia „obskurus” tanári kara, hanem közrebocsátotta meghozott határozatát, s megküldötte a sajtónak is, had' bokrosodjék tőle a szabadkőműves zsurnalisztika, ha neki úgy tetszik. Ime itt van izelítőül, kóstoljon bele az igazságérzettől megvadult zsidó liberális tábor:

Nagyméltóságú Miniszter Ur!

Kegyelmes Urunk!

Jogakadémián: tanári kara, melyre a hazai ifjuság egy számottevő részének oktatása, valamint nemzeti és vallás erkölcsös irányu vezetése bizva van, e megbízásnál fogva — habár szívesebben venné, ha e kötelesség teljesítése alól lelkiismerete fölment-

egyes levelében folytonosan bocsánatért esdeni. — Miért? Mert el merete venni az ő ellenére a leghivebb legtisztább, legnemesebb lelkű nőt, a kit szeretett; de akinek véletlenül nem voltak ősei. Areza egyre komorabb, sőt talán fájdalmasabb kifejezést öltött s azon a tipikusan szép öreg arczon, két legördülő könyesepp lágyította meg az erős, szilárd vonásokat.

— Ah! most ötlött eszébe minden egyes szava, mit elvakulva a hiúságán esett sérelemért, áldásért könyörgő fiának az esküvő előtt mondott. — Menj, hitvány pária, takarodj portámról, nem vagy többé fiam; meggyaláztad régi ősnemes családom holmi rongyos névtelen személyért, távozzál szemem elől te átkozott! — Ne lássalak többé az életben; csak nyomorultan, összehajlítva a föld porából, — melybe sülyedtél — felszedve hozzanak elém, hogy akkor mint veszett ebet, korbácsoljalak el portámról örökre! — Igen — ezeket mondta ő, az apa, egyetlen fiának; lehet, hogy még talán iszonyubb kifejezésekkel, elvakult dühében.

hette volna — elháríthatlan kötelességének érzi, hogy a nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi magyar királyi Miniszter urnak figyelmét kari üléséből föl hívja arra az értekezésre, melyet dr. Somló Bódog ur, a helybeli jogakadémián a Magyar Közjog és a Politika tanszékeinek nyilvános rk. tanára a „Huszedik Század” IV. évfolyamának 5-ik számában „A társadalmi fejlődés elméletéről s néhány gyakorlati alkalmazásról” czim alatt közzé tett és mely értekezés a helybeli sajtóban is bő kivonatban ismertette lett s így a joghallgató ifjuság figyelmét is jobban magára irányította, a tanári kar figyelmét pedig fokozottabb mértékben magára vonta, nemcsak azért, mert a dicső Mária Terézia királynőnk által alapított, több mint egy évszázad óta fennálló jogakadémiánk még egy tanára sem szolgáltatott ily példát, hanem és főképpen azért, mert a tanári kar tudja, hogy egy főiskolán az előadó tanár elé nincsen, nem is lehet részleteiben is pontosan meghatározott tananyag szabva és ennél fogva az oktatás tekintetében, majdnem minden az előadó tanárnak irányán és szellemén fordul meg. Ez iránynak, e szellemnek pedig a jogi főiskolán a dolog természeténél fogva egyeznie kell ama haza jogrendjének alapeszméivel, szellemével és irányával, a mely hazát legvégső elemzésben — bárha meghatározott jellegű alaptartalom is fönn és meghatározott jellegű is az intézet — az illető tanár szolgálja.

A jogi oktatásnak teljes sikerét pedig egyedül az előadó tanároknak a jog- és államtudományok sarkalatos igazságaiban és tételeiben való egyezése biztosítja, mert ellenesetben följ, hogy a hallgatóság által szerzett és szerzendő jog- és államtudományi ismeretek nem fognak egységes, tehát szilárd alapon nyugvó, kerekded, befejezett, egymással összhangban lévő teljes egészet képezni.

Kegyelmes Urunk!

Az /1. alatt ide csatolt értekezés tisztelt véleményünk szerint *romboló irányánál* és különösen ez irányból folyó *destruktív tételeinél* fogva, azt a komoly aggodalmat támasztotta bennünk tanároknak, vajjon az oly „evoluzionista lélek”, mint a minő dr. Somló Bódog, nyilvános rendkívül tanár ur, ha nem is rombolhatja le — a mi merőben lehetetlenség — a jog- és államtudományi igazságoknak és a magyar jogtörténelemnek gránit-

Gyors léptekkel rohant alá s fel a tágas termen, mintegy szabadulni akarván gyötrő gondolataitól, mely most már világos sejtelemmé változott megrendült lelkében, hogy az Isten ujsa reánehazedett és talán soha sem fogja viszont látni egyetlen gyermekét, szeretett kis unokáját; ki megtörte szívének jégpánczélját és melegséggel árasztotta el gögös lelke minden gondolatát.

Borzsay Benő szántszándékkal halasztotta atyjához való utazását a hét utolsó napjára. Ugy gondolta, hogy az öreg ur, ha levele vétele után közvetlen indulatba is jön, majd a várakozás bizonytalanságában elsimulnak haragjának vészes hullámai s hitte, mert ismerte atyját, hogy a kis unoka angyalarca, majd biztosítja az ő számukra is a szíves fogadtatást.

Gyönyörű májusi reggelen ültek kocsi, hogy a több mértföldre fekvő Borzsa faluba, kora délután megérkezessenek. Kétség és öröm, félelem és remény közt dobogott szívük. Márta, a kedves szelid asszonyka, már otthon elhatározta a férjével, hogy miként

alapzatán szilárdan nyugvó Magyar jog- és államtudományok hatalmas dómját, melynek összhangzatos építésén, föntartásán a mi Alma Materünk részéről is tanártársai és tanárelődői a Hajnikokkal, a Kautzokkal, a Zsögödökkel, a Nagy Ferenczekkel, a Nagy Ernőkkel, a Földes Bélákkal élükön, lángoló hazaszeretettel, szellemi erejük színe-javával fáradoztak és fáradoznak, azaz kivették és kivesszik a rengeteg munkából szerény részecskéjüket, mégis fölmerül a gondolat, vajjon az oly „evoluzionista lélek”, mint a minő dr. Somló tanár ur, a hallgatóság lelkében nem sarjztat-e kinos, esetleg veszedelmes diszharmoniót? Oly diszharmoniót, mely az egységes egybevágó, a hazai jog talajában gyökerező jogi oktatás céljával merőben ellenkezik. Mert helyezük csak magunkat a joghallgató ifjuság lelki állapotába:

I. Midőn egyrészt, kiváló példának okáért, a hallgatók többi tanáraiktól azt tanulják, hogy a monarchikus államforma a magyar nemzet jövő boldogulásának is sziklaszilárd fundamentuma, melyről csak egy vonalnyi letérés is az ezeréves magyar haza ellen való bűn volna, mert „e nemzet a koronát és az alkotmányosságot soha elválasztani nem tudta” (Szilágyi Dezső milleneumi beszéde 1896. június 8-án), másrészt dr. Somló Bódog tanár ur, a magyar közjognak előadó-tanára azt vallja: „A büntető-törvénykönyvnek tehát a cselekedetek értékét nem szabad pusztán a fenálló társadalomra való tekintettel megítélnie, hanem azt az értéket kell alapul vennie, a mely azoknak a társadalom állandó céljai szempontjából jut. Ez okból a büntető-törvénynek nem lehet feladata mindannak *megtámadása*, a mi a fenálló társadalomra nézve ellenséges, hanem csak az által érheti el a célját, a társadalom megvédését, ha a *társadalom fenálló formájának* (tehát példánk szerint hazánkban a monarchikus államformának) *megváltoztatására irányuló törekvéseket is respektálja* (idézett értekezés 403. lapon alulról 6 utolsó sor és 104. lapon az első 3. sor) továbbá „Mihelyt azonban bármely ponton fölismertük a haladás lehetőségét, észrevettük a czélszerű változtatás módját, azonnal teljes erőnkkel erre a *változtatásra* (tehát a monarchikus államformának is változtatására) *kell törekednünk*. Ilyenkor tehát a *konzervativizmusra* nemcsak szükség nincsen, hanem *egyenesen káros*, (409. lapon felülről 6—9. sor) és lejjebb „A *meglevőhöz* (tehát példánk szerint hazánkban

fog az öreg ur előtt bemutatkozni. — Ugy gondoltam édes Bénikém, hogy míg te künn a kocsisal egy pár szót váltaszsz, ölembe veszem a kis Dénest s repülök vele a nagyapó karjaiba s tudod fiacskám, ha egyszer a Dinike csacska nyelvecskéje megoldódik a nagyapa ölében, nyert ügyünk van, ő, tudom, a legkeményebb apai szívet is megostromolja édes, okos beszédével. Így határozta el a boldog házaspár a belépést az atyai házba, hogy így történt e, — az későbbben fog kiténni csupán.

Lenge tavaszi szellő fujdogált s a nap már magasan állott az égen, jelezve a delet. Már csak egy pár falut kellett utasainknak elhagyniok és célhoz érnek. Megállottak egy kis falu koresmája előtt delelni. Egy óra mulva, ismét felültek a kényelmes, könnyű kocsi, hogy most már megszakitás nélkül folytassák utjokat Borzsaig. A kocsi már tartotta a gyepőt s alig bírta fékezni a két tüzes pejt, midőn Benő visszasietet a koresmába; mert értékes zsebkését ott felejtette. Pár percz mulva a kocsi hágsójára lépett

a monarchikus államformához is) ragaszkodni, annak valami szentséget tulajdonítani mindig tudománytalan, sőt egyenesen barbár koncepczió.“ (409. lapon felülről 12—14. sor).

II. Vajjon a hallgatóság lelkében nem kelthet-e diszharmoniót az, hogy míg többi tanárai arra oktatják, hogy a *magántulajdon és a monogán házasság* intézménye, valamint az egyetemes európai polgárosodás jogrendjének, azonképen az evvel szorosán összefüggő magyar jogrendnek is alaposzlópa, tehát a jogrend ez oszlopai ellen való izgatás igen helyesen büntető sanctióval sújtandó; addig dr. Somló Bódog tanár ur szerint „A jog megváltoztatására való törekvések csak egyik és kevésbé hathatós eszközei a tudós értekezések. Minden komoly változtató szándékunk nélkülözhetlen fegyvere az *izgatás*... (102. lap, utolsó öt sor alul) továbbá „Igy a bennünket elsősorban érdeklő magyar büntetőtörvénykönyv és más törvényeink is abba a súlyos hibába esnek, hogy a *fennálló jogrendet* (tehát a *magántulajdon és monogán házasság* intézményét is) a törvényszerű változtató törekvések ellen is védelemben részesíteni szükségesnek látják. Vagyis egyszerűen büntetnek minősítik azt a törekvést, a mely a fennálló jog bizonyos intézményeinek megváltoztatására irányul.“ (402. lap, felülről 27—33. sor.)

III. Vajjon a hallgatóság lelkében nem ébreszthet-e diszharmoniót az, hogy míg többi tanárai az ország *hitfelekezetei, nemzetiségei, osztályai közötti békét* joggal hirdetik, mint az egységes politikai magyar nemzet ereje egyik legfőbb forrását: addig dr. Somló Bódog tanár ur álláspontja ez: „Sokkal *farizeusabb* a magyar (értsd: büntető) törvénynek az a része, mely az *osztály és hitfelekezetek elleni izgatásról* szól“ (403. lapon felülről 7—9. sor) indokolja pedig dr. Somló Bódog tanár ur ezen állásfoglalását avval, hogy Marx fölfedezte „hogy a társadalmi fejlődés az osztályharcz formájában folyik le“. (403. lapon, 12. 13. sor.) Mintha bizony a kereszténység által hirdetett parancs „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat“ és e parancsnak megfelelő magatartás, mint a kereszténység intensív és extensív terjedésével együtt folyton hatványozódó élő erő az emberek szívében nem is léteznék és egymás közötti viszonyaikat nem is befolyásolná.

IV. Vajjon a hallgatóság lelkében nem fogamzhatik-e meg a diszharmonia, midőn

többi tanárai a „*felsőbbség*“ iránt tiszteletet — még ha a felsőbbség hordozójára, embernél kikerülhetlen gyarlóságnak, több kevesebb foszlánya is tapad — igyekeznek kiirihatalnival a hallgatóság szívébe ültetni, mint minden rendnek, így a jogrendnek is nélkülözhetlen alapját; holott dr. Somló Bódog tanár ur azt hirdeti „Az állami izgatás csaknem minden részében szinte még nagyobb tervszerűséggel, mint a tanügynél, rendszerint már *koruk mögött elmaradt emberek* játszanak vezérszerepet (406. lap, felülről 29—30. sor.)

V. Vajjon a hallgatóság lelkében nem fogamzhatik-e meg a diszharmonia, mikor egyfelől a hallgatóság tanáraitól is azt hallja, a miben őt a család, a társadalom is megerősíti, hogy a *munkában megezüstözött hajkorona* előtt elegendő tisztelettel meg sem hajolhatunk és hogy a megöszült főeknek mély és széles élettapasztalaton nyugvó ítéletét hálás köszönettel fordítsuk javunkra; addig másfelől dr. Somló Bódog tanár ur azt vallja, „hogy az *öregségnek és az öregségben rejlő konzerváló tényezőnek ez a tulbecsülése* valóságos barbár hagyomány“ (407-ik lap felülről 5—6. sor.)

Kegyelmes Urunk!

A hallgatóság lelkében e jelzett diszharmonia keletkezésének lehetősége nincs kizárva annál is inkább, mert dr. Somló Bódog tanár ur mindazon dolgok értékét, melyeket a középiskola 8 éven át az ifjuság előtt igen helyesen, a magas közoktatásügyi kormány által jóváhagyott tanrend szerinti magasan fönntartott, igen leszállítja. Igy szerinte „csaknem minden *irodalom történetész* hivatásos reakzionárius, a ki régi *lomnak* dicsőségét zengi“ (405. lap felülről 7—8. sor.) Ezt neki külön megköszönhetik Arany János, Pázmány Péter, Kölcsey, Petőfi, Tompa, Kisfaludy, Vörösmarty Mihálynak tisztelői! Továbbá: „Tőlünk távol eső időknek szükségképeni tökéletlenségét, elmaradottságát, tudatlanságát és alacsonyágát nem mutatják be és nem nevezik meg a maguk igazi nevén, hanem egy *hazug dicsőítés* fátyolában szerettetik meg a fogékony lelkű gyermekekkel.“ (404. lapon felülről 33—36. sor.) Ezért mély hálára kötelezvék a *történelem tanárai!* Majd meg az iskolákról szólva Somló tanár ur ezt mondja: „Szinte *vérlázító gondolat*, hogy a tanulás keserves munkáját *tulnyomó részben oly dolgok megtanulására fordítjuk, a melyek már nem igazak.*“

(405. lapon felülről 16—18. sor.) Ez meg épp a magas közoktatásügyi kormányak van ezimezve! Majd ismét Somló tanár ur, — ki tudvalevőleg *kir. kath. tanulmányi alaptól fönntartott jogakadémián* tanít alig négy hónapja, ámbár ő is tudja, hisz köztudomásu, hogy hazánkban, melyet a kard foglalt el, de a kereszt tartott fenn, mily sok ifju került ki a mély tudomány és hazafias szerzetes rendek által fönntartott és vezetett középiskolákból, így ír: „Mindaddig pedig még nem is szólottam a *borzasztóságoknak arról a legborzasztóbbikáról, hogy az oktatás elég jelentékeny részben oly papok kezében van, a kik minden új igazság fényét csak több ezer éves tanítások prizmáján megtörve engedik tanítványaik szemébe jutni.*“ (406. lap, felülről 21—25. sor.)

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Ki áll jót arról, hogy az így keletkező diszharmonia, mely lehet, hogy az erősebb, a véreztettebb hallgatóság lelkén teljesen veszélytelenül suhan át, nem fog-e vajjon nagyobb számban áldozatokat szedni a kisértésnek kevésbé ellenállni képes hallgatók sorából, kiket ez irány — talán csak azért is, mert az újdonságnak és modernségnek az ifju lélekre nézve mindenha vonzó, kápráztató palástjába öltöztetve jelentkezik — úgy elbűvöl, hogy az évezredes multtal dicsekvő magyar hazának nem lesznek rendíthetetlen támaszai, pedig erre joggal számít családjuk, egyházuk, sőt koronás Királyával egyetemben maga a Nemzet is!

Kegyelmes Urunk!

Ha nagyméltóságod a mi lelkünkben támadt aggodalmat teljességében avagy bármely csekély részben is osztja, akkor Nagyméltóságod, ki nemesak kimagasló közjogi állásánál, hanem egyéniségének rátermettségénél fogva is fennen lobogtatja a magyar nemzeti kultúra, tehát a történelmi alapon nyugvó, egységes jogi kultúra zászlaját is, államférfiúi bölcsességével bizonyára meg fogja találni a mi aggodalmunk eloszlására az alkalmas módot, azt a módot, mely míg egyfelől megóvjá a *magyar tanszabadságnak* — annak a szabadságnak áldásos elvét, mely mint minden tételes jogi szabadság ama pozitív állami renddel, sőt még a pozitív állami rend láthatatlan fundamentumát képező alapeszmékkel, melytől biztosítását, védelmét nyeri, ellentétbe nem jöhet, vagy ha mégis jönne, abban nem maradhat, addig másfelől

s oda kiáltotta a kocsisnak: — hajts! — Alig ejtette ki e szavakat, toporzékolva, prüszkölve iramlott a két tüzes állat tova. — De mi történt! — Benő abban a pillanatban, mikor féllábbal a hágesóra lépett és hajtást parancsolt, hirtelen megsiklott, hanyattvágódott s nadrágjának szélénél fogva fennakadt s a sebesen vágató kocsi után vonszolódott, vagy husz lépésnyire. Borzasztó jelenet volt! Márta kétségbeesetten sikoltott a kis Dénes szívtépően kiáltozta apját s a kocsis ügyességének köszönhető, hogy a megriadt állatok el nem ragadtak. — Oh! szegény Borzsay Benő, milyen állapotban volt! Egész arcát vér borította, kezei, lábai megsebezve; alétan vitték be jó falusi emberek hajlékukba. Szerencsére a járásorvos éppen a faluban volt s rögtön a szerencsétlenség színhelyére sietett. Megvizsgálta a sebeket s szomoruan konstatálta, hogy a bal láb el van törve. A sebeket fején és kezén gondosan bekötötte s tanácsolta, hogy mentül előbb ágyba fektüdjék a beteg, hogy lábát gyorsan kezelni lehessen. — Egyébiránt nincs semmi baj!

— jegyzé meg az orvosok ismeretes hidegvérűségével.

Borzsay Benő, bár iszonyu kinjai voltak, hallani sem akart az ott maradásról, hanem pár óra mulva, fején, kezén és lábán kötésekkel, kocsi ült és lépésben hajtatott Borzsára.

Már késő este volt, mikor a kastély udvarára megérkeztek. Megtiltotta, hogy atyját a szerencsétlenségről értesítsék, elég jókor fogja a rossz hírt meghallani ő tőle is. — A cselédség már látott róla, hogy a házhoz ily késő este vendég jöjjön; ki erre, ki arra szunyókált s bár Borzsay Dénes még mindig fényes termeiben sétált, annyira el volt merülve gondolataiba, hogy nem hallotta a tompa, lassu dűdörgést, midőn a kocsi az udvarra ért.

Iszonyu kinokat állott ki, viziói voltak ébren s mindig csak fiát, az ő egyetlen fiát látta maga előtt, a rémitő katasztrófák különféle fázisaiban. Megrögzött elméjében, hogy valami szerencsétlenség tartja távol

tőle fiát s lelkében átszenvedte a pokol minden kinjait.

Ily állapotban volt, midőn a szárnyas ajtó nehéz selyem függőnye meglebbent s előtűnt egy ifju nő szende, szomorú arca, karján aranyfürtű mosolygó gyermekkel.

Ah minő megható jelenet! — Az ifju nő, tiszta szép vonásaiban mélységes bánattal, lelkes szemeiben hulló könyekkel, — akár csak egy mater dolorosa. — Remegő léptekkel közeledett a gondolataiba mélyedt szomorú alakhoz s hangjában a szeretet és fájdalom vegyülésével rebegte: — Atyám! — Borzsay Dénes összereszt s a következő pillanatban nem volt többé a gögös, büszke főúr, hanem az örömtől ellágyult kedves jó öreg nagyapa. Karjaiba zárta a két kedves teremest s önkénytelenül szétnézett a teremben fiát keresve szemeivel. Ebben az örömszülte perczen jelent meg az ajtónyílásban szolgálókra támaszkodva, összezuzott testtel Borzsay Benő. Mint akinek szemei kápráznak, kétszer is fejéhez kapott az öreg Borzsay, hogy a következő pillanatban megsem-

biztosítja az összhangzatos, az egységes, a dicső elődöktől reánk szállott történelmi alkotmányunknak szelleméhez és a tözsgyökeres magyar jogi Géniushoz szívósan ragaszkodó jogi oktatásnak főnséges célját.

Mely rendületlen bizodalunkban maradunk

Nagyváradon, 1903. május hó 22-én
Nagyméltóságodnak

alázatos szolgálói:

A nagyvárad

kir. kath. jogakadémia

tanári kara.

A nagyvárad királyi katolikus jogakadémia tanári kara 1903. május hó 22-én és 29-én tartott ülései jegyzőkönyvének

II. CZIKKELYE.

A kar május 22-én tartott ülésében hozott határozatának megfelelőleg elhatározta, hogy a helybeli hírlapokban az ülések jegyzőkönyvének 2. cikkelye téteti közzé: Dr. Somló Bódog ny. rk. tanár ügyében a Miniszter ur ő méltóságához intézett fölterjesztést és annak hírlapi közlését elfogadták: Dr. Bozóky Alajos igazgató, dr. Molnár Imre, dr. Persz Adolf, dr. Hoványi Gyula és dr. Szolcsányi Hugó ny. r. tanárok. Dr. Magyary Géza, bár a dr. Somló Bódog cikkét nem tette magáévá, az ügyben hivatalos eljárást helyén valónak nem tart, ez okból nem járul a fölterjesztéshez és hírlapi közléshez. Dr. Ágoston Péter ny. rk. tanár a fölterjesztéssel szemben, ámbátor dr. Somló Bódog cikkének nem minden pontjával ért egyet, külön véleményt terjeszt elő, melynek közzétételi jogát magának föntartotta. Dr. Magyary Géza a különvélemény meghallgatása után utólag megjegyzi, hogy ehhez sem járul.

Kmf.

A kar megbízásából:

Dr. Bozóky Alajos,
kir. tanácsos, igazgató, elnök.

H I R E K.

Személyi hír. Ő nagyméltósága a püspök ur tegnap Hámon Róbert szentszéki jegyző kíséretében Nagykárolyba utazott, hol pár napot fog tölteni. — Magyar Gábor, a kegyes tanítórend tartományi főnöke a napokban városunkban időzött, s a püspök ur Ő nagyméltósága vendége volt. Kíséretében volt a titkára és Palczér Ernő kormánytanácsos, nagykárolyi rendfőnök. — Zafféry Károly

misülve s az örömmámorból teljesen fölucodva fuldokolja e szót: — gyermekem! S azzal nem törődve a jelenlevő szolgálakkal a keményszivű ember megtörött, zokogásra fakadt s a keserű önvádak légióját zudította maga ellen, egyre tördelve: — Ez Isten uja „ez átkom gyümölcse, oh én szerencsétlen apa!

Benő az iszonyu, nagy fájdalomtól s a nagy lelki rázkódtatástól, — mert csak most elevenedett föl lelkében multjának e rettenetes epizodja — félig alétan atyjára borult könyörögve: — Atyám! áldj meg bennünket, ne izz el portádról, fogadj vissza fiadnak s az az irgalmas és igazságos Isten a te átkod még áldássá fogja változtatni! — A következő jelenet leirhatatlan, — Apa és fia lelke összeolvadt abban a nagy nagy szeretetben, mely minden ember szívének nemesebb fele s mely a Teremtőtől belénk lehelt isteni szikra. De miként a fény nyomában megjelenik az árny; éppen ugy követi nyomon az öröm és boldogság rózsaszínű hajnalát is, a bánatnak vészterhes ső-

dr., szaléziánus atya, a kir. kath. főgymnáziumnak egykori tanára tegnapelőtt meglátogatta városunkban régi ismerőseit.

Pünkösöd ünnepe. Pünkösöd első napján reggeli 7 órakor a székesegyházban Hehlein Károly plébános, prépost-kanonok mondotta az ünnepélyes szentmisét és Tóth József segédlelkész intézett szent beszédet a közönséghez. A 9 órai ünnepélyes nagymiséi a Püspök ur Ő nagyméltósága tartotta, ugyanő mondott szentbeszédet is. Második nap a plébániai nagymiséi Tóth József, a szentbeszédet Juhász János segédlelkész tartotta, a káptalani nagymiséi 9 órakor Szabó Norbert napyprépost végezte és dr. Kovács Gyula nőképezdei tanár intézett ünnepi beszédet a jelenvoltakhoz. Mindkétnap igen sokan látogatták az istentiszteleteket.

Koronázási évforduló. E hó 8-án, hátfőn lesz Ő felsége magyar királyi hártént megkoronázásának évfordulója. Hálaadó isteni tiszteleteket szoktak tartani ez örömnappal alkalmából az egész országban. Isten trónjának zsámolyához járul a hű magyar nép, áldást kérve bölcs király uralmára, neki pedig hosszú életet. A székesegyházban 9 órakor lesz az ünnepélyes nagymise, melyen a hadsereg tisztikara, a hatóságok, s a tanuló ifjuság is meg fog jelenni. Szent mise után az egyes intézetekben ünnepélyeket rendez az ifjuság.

Móricz Pál halála. Május 27-én hunyta le örök álmra szeméit az egykor nagy szerepet játszott és dús gazdag Móricz Pál Berettyóújfaluban, hol vagyoni tönkrejutása után teljes elvonultságban töltötte napjait. Hajdan teljes kegyeivel mosolygott a szerencse reá. Több éven át volt Biharvármegye főjegyzője, azután a képviselőházba került, hol 22 éven át Tisza Kálmánnak legbizalmasabb emberei közzé tartozott. Eközben óriási vagyont tett szert, mintegy másfél millió felett rendelkezett. Ő azonban nem tudta tétlenül nézni nagy birtokában az idők folyását s folyton újabb és újabb vállalatokba fogott. Kiépíttette szülőföldjén, Máramaros megyében a tarseközti vasutat, fűrésztelpeket állított fel a máramarosi erdősegek kihasználására azon reményben, hogy az állam át fogja venni. A vasminiszter azonban, Baross Gábor nem vette át sem a vasutat, sem a telepeket, ő pedig vállalkozásaiba belebukott. Rengeteg vagyona felment hitelezőinek kielégítésére. E nagy csapás után visszavonult a politikai élet teréről, s berettyóújfa-

tét fellege. Borzsay Dénes boldogsága is csak pár óráig tartott, hogy aztán helyet adjon, egy hónapi testet ölt, lelket gyötrő folytonos aggodalomnak. Teljes egy hónapig lebegett az ifju Borzsay Benő élete hajszálon.

Borzsay Dénest e csapás teljesen megtörte, mióta nejét elvesztette, nem szántotta lelkét hasonló fájdalom. Hányszor találta a lenyugvó nap s a felkelő hajnal fia ágya mellett virrasztva; mellére horgasztott fejjel, összekulcsolt kezekkel, mintegy ekstázisban, imádkozni: — „Isten, figyelmezz segítségemre; Uram, siess segítségemre.“

Meghallgatta az Ég e szívből fakadó sóhajt s a szerető hitves szüntelen esdeklését; meggyógyult Borzsay Benő. Az öreg ur fényes lakomával készült megünnepelni fiának szerencsés felépülését. A diszes lakoma előtt való napon, élénk fiatalos hévvel magyarázta fia és kedves kis menyje körében, a nagy, megyehíres lakoma részleteit, midőn Márta észrevette, hogy férjének máskor derült arca, oly bánatos, egymásra néztek s a szerető nő kiolvasta szeméből bánatának okát.

lusi esendes magányában az egykori nagy ember mintegy elfelejtve töltötte napjait. Magas életkort, 77 évet élt, életét szívészélhűdés oltotta ki. A boldogult édes testvére Móricz Lajos nyug. kir. törvényszéki elnöknek.

Bérmaut. Ő nagyméltósága a püspök ur a jövő hó elején a máramarosi huszti kerületben bérmálást végez. A sorrend a következő: Julius 4-én szombaton reggel érkezik Husztra, délután vizsgálatot tart az egyházközség ügyvitelében, másnap 5-én reggel 8 órakor osztja ki a bérmálás szentségét, délután Viskre utazik, hol 6-án reggel 8 órakor bérmál, 7-én ugyanott vizsgálatot tart, délután Técsőre megy, utközben megtekintve a bustyaházi handali templomot, 8-án, szerdán reggel 8 órakor bérmálás Técsőn, csütörtökön ugyanott megvizsgálja a egyházat, 10-én, pénteken a reggeli vonattal Alsó-Nerezniczére, onnan kocsin Királymezőre megy, szombaton reggel 7 órakor bérmál Királymezőn, s még délelőtt folyamán Német-Mokrára utazik, hol délután vizsgálatot tart, 12-én azaz vasárnap reggel 8 órakor ugyanott bérmál és 13-án visszatér székhelyére.

Gyászhir. Róth Mihály, a nagykárolyi Önszegélyző Népbank nyugalmazott pénztárnoka, volt 1848—49-iki honvéd, szombaton délután életének 81 ik évében Nagykárolyban elhunyt. A boldogult a város társadalmának nagyrabecsült, tisztos alakja volt. Hétfőn, pünkösöd másodnapján délután 4 órakor helyezték örök nyugalomra. Róth Ferencz dr., a szatmári kir. törvényszék elnöke, nagybátyját gyászolja az elhunytban.

Érdemkereszt. Ő szentsége a pápa dr. Zafféry Károly szaléziánus atyának az általa rendezett magyar zarándokut alkalmából „pro bene merenti“ pápai érdemkeresztet adományozta.

Pénztárnokválasztás. A vámhivatalnál Jurácskó Gyula elhunyt folytán megüresedett pénztárnoki állást a napokban töltötte be a városi tanács. Tíz pályázó közül Botlyán László budapesti lakos lett a győztes, kit megválasztásáról értesítettek.

Áthelyezett mérnökök. A földművelési miniszter Osztroviczky István kir. főmérnököt Eszékről a helybeli folyammérnöki hivatalhoz, Gillyén József kir. mérnököt városunkból Aradra helyezte át.

Kirendelt albiró. Törvényszékünk elnöke Jancsó Gyula nagykárolyi kir. járásbírósi albirót kiegészítőnek a halmi kir. járásbíróshoz rendelte ki. Hatmiből két al-

Az öreg Borzsay meglepetve nézett a két szomorú arcra s épen szólásra nyitotta ajkait, de Márta ebben megakadályozta. Ajkaihoz emelte a öreg ur kezét s ránézett, azzal a szép lelkes, barna szemével, melyből minden egyebet olvasni lehetett csak örömet nem. — Atyám, mi nem vehetünk részt azon a mulatságon, — Borzsay Dénes heves mozdulatot tett; de Márta lány kellemes, komoly hangján suttogta: — Igen, atyám mi nem vehetünk részt a disztrakción, mig veled együtt az Isten házában hálát nem adunk annak, aki nekünk megmutatta igazságos haragjában büntető kezét; de levette rólunk sujtó ostorát s visszaadta az életnek az én szeretett férjemet s a te édes egyetlen fiadat. — Igen, Atyám, ez a csapás, Isten intő uja volt, te mondtad ezt! — esdve kérünk, jöjj velünk s előbb az Ur oltárára tegyük le az áldozatot, — hálaimánkat, — hogy aztán megtisztult lélekkel, szívből vigadhassunk.

S ez a szende arcza, gyöngé nő, esodát művelt az ő tiszta lelkéből fakadt szávaival. Megtámadta Borzsay Dénes legké-

birónak fegyvergyakorlatra kell bevonulni, ez a körülmény tette szükségessé a kirendelést.

Uj ellenőr. A pénzügyminiszter *Osváth Antal* zólyomi adótisztet a nagysomkúti kir. adóhivatalhoz ellenőrnek nevezte ki.

Kinevezés. A pestvidéki kir. pénzügyigazgatóság *Fülöp Kálmán* helybeli kir. adóhivatali ideiglenes díjnokot a gödöllői kir. adóhivatalhoz állandó minőségben díjnoknak nevezte ki.

Szabadságolás. A vall. és közokt. miniszter *Kirnerné*, szül. *Gerhárd Katalin* kapnikbánya-alsótelepi állami elemi iskolai tanítónő részére június 30-ig szabadságot engedélyezett s a helyettesítéssel *Kalik Julia* okleveles tanítónőt bízta meg. A Széchenyi-Társulat *Szabó Anna* bopaládi óvónő részére engedélyezett egészségi okokból szabadságot június 30-ig, a helyettesítéssel *Nagy Eleonóra* okleveles óvónőt bízva meg. *Flóra Péter* szatmárhegyi tanítónak pedig a tanfelügyelő adott kétheti szabadságot.

Gyászhir. Szentimrei és krasznik-vajdai *Szentimrey Tamás*, nyug. főgymn. tanár, Bereg vármegye levéltárnoka, életének 64. boldog házasságának 35-ik évében Beregszászban elhunyt. — *Gürtesch Károly* nyug. m. kir. adótárnok életének 80 ik évében Királyházán elhalt. — Szentimrei és krasznivajdai *Szentimrey Menyhért*, Bereg vármegye árvaszékének jegyzője mult hó 27-én délután 2 óraker életének 29-ik évében Beregszászban elhalt.

Közgyűlés. A Szatmári jótékony nőegylet f. hó 2 án tartotta meg évi rendes közgyűlését *Hérmán Mihályné* egyes. elnök elnöklete alatt. Dr. *Fechtel János* egyleti főtitkár terjedelmes titkári jelentése szerint az Egylet jövedelme volt 1902-ben kéregetésből: 1388 K, adományokból 352 K, estélyekből 855 K, kosárákból: 161 K. Kiadás: szegényeknek: 1205 K, árvaházra: 1822 K, vegyesekre: 243 K. Az egész vagyon 32,001 K. — Az egylet a tőkéhez nem nyul, sőt azt gyarapítani igyekszik. Az árvaházban jelenleg 9 árva van, kik egy gondnoknő felügyelete alatt állanak. 1902. október 30-án rendkívüli közgyűlés volt, melyen *Jákó Sándorné* urnő helyébe, ki egészségi okok miatt tisztéről lemondott, *Jékei Károlyné* választott alelnöknek. Az új alelnökönő fáradhatatlanul buzgólkodik s mindent elkövet az Egylet felvirágoztatására. *Tankóczy Gyula* lemondása által megüresedett e. főjegyzői

nyesebb oldalát. Mert ő nem volt bigott vallásos, hanem mint mondani szokta: felvilágosodott szellemű, jó keresztény; de aki felől belephette a pókháló a templomban levő ezimeres urasági bársony széket, ő bizony nem alkalmatlankodott abban soha.

Márta szavainak hatása alatt, hol el-sápadt, hol biborszínben égett az öreg ur arca. Erős harcot vívott lelkében, két hatalmas indulat: a kevélység és a szeretet. Végre mégis az utóbbi győzött. Halkan csak ennyit mondott menyének: — Jól van, gyermekem, elmegyek veletek. — Rövid idő múlva a fiatal házaspár magára maradt; mert az öreg ur fontos teendői ürügye alatt eltávozott a szobából.

Benő meghatottan köszönte meg nejének, hogy szíve sugallatát megértve, véghez vitte pár perc alatt azt a csodát, mit ő annyi éveken át sikertelenül próbált meg s mihez többé sem ereje, sem bátorsága nem lett volna atyjával szemben.

Őh ő nagyon jól ismerte atyja jellemét,

állásra *Ferencz Ágoston* városi tanácsjegyző választott meg. A tisztikar a régi maradt: Elnök: *Hérmán Mihályné*, alelnök *Jékei Károlyné*, főtitkár: Dr. *Fechtel János*, pénztáros *Biky Károly*, főjegyző *Ferencz Ágoston*, jegyző *Palády Erzsike*.

Hymen. *Janka Gyula*, beregszászi kir. pénzügyi fogalmazó a napokban esküdt örök hűséget *Varga Pál* hitelintézeti ellenőr leányának, *Erzsike* kisasszonynak. — *Reis Nándor* kassai posta és táviró segédtiszt jegyet váltott *Wladika Ferencz* nyug. m. kir. mérnök leányával, *Paula* kisasszonynyal, ki a munkácsi gyűjtő posta vezetőnöje.

Elhalt tanár. *Koller János dr.*, a nagybányai gymnasium rendes tanára, 27 éves korában hosszas szenvedés után Aradon elhalt.

Rákóczy ünnepe. Zemplén vármegye közönsége dicső fia, *II. Rákóczy Ferencz* 200 éves szabadságharcának évfordulója alkalmából e hó 14-én Sátoraljuhelyen és a nagyfejedlem szülőfalujában, Borsiban nagy-szabásu emlékünnepelet rendez, melyre az ország összes törvényhatóságait meghívta. Az ünnepélyen vármegyénk és városunk is képviselve lesz.

Hymen. *Kádas József* helybeli adópénztári ellenőr tegnap esküdt örök hűséget *Lénárd István* szamosdobi ref. lelkész leányának, *Róza* kisasszonynak.

Versenykirándulás. A tűzoltóegyesület részére pünkösd másodnapján *Tankóczy Gyula* főparancsnok gyaloglóversenyvel egybekötött kirándulást rendezett Sárközre. Reggeli egyenved hat óraker indultak a versenyzők, számszerint 12-en, kiket kocsi-kon az ellenőrző bizottság kísért. A sárköziek szíves vendéglátással fogadták az érkezőket. Sárköz-Ujlak alatt egy sátor volt felállítva, hol villásreggeli várta a társaságot. Az első beérkező *Óváry József*, 2 óra 28 perc alatt tette meg a 22 kilométer utat, jutalmul aranyérmét és díszoklevelet nyert, a második beérkező *Farkas Kálmán* ezüst órát, a harmadik, *Gáspár Ferencz* egy tájték pipát kapott jutalmul. Délben a sárközi nagyvendéglőben társas ebéd volt, melyen részt vett Sárköz és Ujlak intelligentiája, valamint Szatmárról érkezettek, kik mintegy 30-an mentek ki. Az első pohárköszöntőt *Csontos Pál*, az ottani tűzoltóegyesület főparancsnoka mondotta, üdvözölve a vendégeket, s köszönetét fejezve ki, hogy Sárközt választották kirándulási helynek, a szatmáriak nevében *Tankóczy Gyula* főparancsnok választott, él-

tudta, látta a harcot, mit az bensejében vívott és hitte, hogy ezek után egy szebb, nemesebb élet fog kezdődni az ódon kastély komor falai között, mely megifjítja és balzsamos üdéséggel fogja körülvenni atyjának öreg napjait. —

Felvirradt a szent vasárnap hajnala. Szépen csengett a kis templom harangjának imára hívó szöze. Az egész falu népe, az Isten házába sietett. Ámuló tisztelettel nyitottak utat az uraságnak. A templomban alázatos pillantásokat vetettek az urasági ezimeres székekre s a csodálkozás halk moraja zúgott végig az ájtatos sokaságon, midőn a miniszter csengetésére, három alak térdelt egyszerre az oltár lépcsőjére s a hatalmas, gazdag és büszke uraság földig hajolva, az ájtatos, hívő lélekkel hangosan rebegte a bűnbánat és töredelem ígét: — Mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.

Zagyva Mariska.

tette a sásközi tűzoltóegyesületet és tisztikarát. A kirándulásnak igen szép idő kedvezett, noha nálunk folyton szakadt az eső, őket egy szem se érte.

Nagykároly siet. Szatmár és Nagy-károly ismét vetekszik. A multban rendesen Szatmár huzta a rövidebbet, elvitte tőle Károly a pénzügyigazgatóságot, megtartotta a megyeszékhelyét, most kiváncsiak vagyunk, melyik gyűri le a másikat. Mindakét város vasutat akar építeni Mátészalkáig. Itt ütközik most össze a két érdek, mert ha az egyik nyélbe üti a dolgot, agyonverte a másiknak a tervét örökre. És Nagy-károly — ugylátszik — nem hagyja magát, tudja, hogy az dönti el a kérdést, hogy melyik előzi meg a másikat. Siet tehát a cselekvéssel, míg Szatmár még csak a kezdetek kezdetén van. Nagy-károlynak már csak 230,200 törzsrészvény-jegyzésre van szüksége, hogy az öt millió 9 százezer koronát tevő építési költség fedezetet nyerjen. Ezt akarta kiszorítani tegnapi az alispán által összehívott érdekeltségi gyűlés. Sikerült-e, még ebben az órában nem tudjuk.

Tévesztés az irányban. Az egyik helybeli napilap, mert már Isten kegyelméből kettővel rendelkezik Szatmár városa, azt a nagy hirt újságolja olvasóinak a mult pénteki számában, hogy tetszett *Bokányi Dezső* ismert budapesti szociálalista vezérnek lerálandulni Nagyváradra, ahol ő főzsidósága az az ottani szociáldemokraták előtt két óráig tartó hatalmas beszédet mondott a francia szerzetesek „beözönlése“ ellen. Nem kérdezzük, hogyha a galicziai zsidók beözönlése ellen tartott volna nem Bokányi, mert zsidó ember lévén, illet tőle kívánni nem lehet, hanem valaki más hatalmasabb és mindenetre sokkal több jogalappal bíró beszédet, hogy akkor is ilyen elismerő méltatásban részesítette volna-e az illető szatmári újság. Azon sem ütköztünk volna meg, ha a debreczeni Szabadságban jelent volna meg in illo tempore ez az örvendetes hiraadás. Volt volna ez nagyon természetes. Elvégre kinek milyen kalapja van, azzal kénytelen köszönni. De az már csodálatos és botrány-számba megy a zszurnalisztikában, hogy a függetlenségi párt védelme alatt álló hirlap a liberálisok kalapjával köszöntgessen. A függetlenségi párt a szociáldemokratákkal még ezideig nem paktált, nagyon valószínű, hogy nem is fog. Mindenki tudja, hogy a függetlenségi párt budapesti népgyűlésén legutóbb is a szociálisták segélyével akartak botrányt csinálni a liberálisok. A két párt elvei olyan messzire állanak egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől. Honnan jön tehát ahhoz a függetlenségi párt egy lapja, hogy a szociáldemokratákkal kaczerkodjék? . . . Vagy talán itt elegendő argumentum az, hogy egy zsidó beszélt, és ami fő, papok ellen beszélt. Mit szól ehhez az irányesuzamláshoz *Uray Géza* a lapvezér, és *Bartha Kálmán*, a fő-szerkesztő? . . .

A tűzoltó őrtorony. Régen hangoztatják már azon terv szükségessé voltát, hogy a tüzesetek biztos ellenőrzése céljából a város valamelyik alkalmas pontján tűzoltó őrtorony építtessék. Az ipari hitelszövetkezet nemrég tett egy ajánlatot, a város azonban nem volt hajlandó a Deáktér közepét beépítésre átengedni. Ily módon az eszme ismét kátyuba került. Ujabban arról értesülünk, hogy a püspök ur Ő nagyméltósága hajlandó elősegíteni, hogy a tűzoltóság céljainak megfelelő őrtorony létesíttessék. Az őrtorony felépítését a tűzoltó laktanya jelenlegi telkére tervezik.

Kinevezések. A földmivelési miniszter *Petriecek* Adolf uradalmi erdőgyakornokot a bustyaházai erdőhivatal kerületébe ideiglenes minőségű erdőgyakornoknak, — a debreczeni kir. ítélőtábla elnöke *Molnár* Miklós végzett joghallgatót a debreczeni ítélőtábla kerületébe ideiglenes minőségű díjtalan joggyakornoknak nevezte ki.

Szép ünnepély. Tudvalevő, hogy a földmivelésügyi miniszter a hú eseléseknek évenként jutalomdíjat és elismerő oklevelet szokott adni. Most vármegyénk főispánja, oly czélből, hogy a megjutalmazott eseléd példája annál is inkább vonzon, személyesen adta át Mezőteremen Remzsó György uradalmi béresgazdának a földmivelésügyi miniszter által aranyban adott 100 kor. jutalomdíjat és elismerő oklevelet. Remzsó György mint 55 éven át egy gazdát szolgáló hűséges eseléd kapta meg az elismerést, 1848. év óta egyfolytában szolgálta gr. *Károlyi* Sándor uradalmát. Gróf *Hugonnai* Béla főispánnal együtt kimentek pünkösdi vasárnapján *Nagy* László alispán, *Ilosvay* Aladár főjegyző, *Péchy* István aljegyző, *Steinkogler* János titkár, *Gönyei* István főszolgabíró. Ott voltak gróf *Károlyi* Sándor uradalmának tisztjei teljes számban. Az ünnepélyes aktus után az uradalom ebédet adott a vendégek tiszteletére.

Rákóczy ünnepély. Az iparos dal-egyesület szépen sikerült Rákóczy ünnepélyt rendezett a kioszkban vasárnap este. Oriási néptömeg volt jelen. Így nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is sikerült. A műsor kiemelkedő pontja *Osváth* Elemér hazafias felolvasása volt, ki a régi kuruczvilág emlékeinek kincstárába vezette be hallgatóságát. Nagy tetszést aratott *Kótai* Mariska kisasszony szavalata, ki „Rákóczy Rodostón“ című melodramát adta elő rendkívül sok kellemmel.

A Pázmány-Sajtó háza. A Pázmány-Sajtó nemsokára új otthonba költözik. Sajtó háza lesz. Megvette *Bölonyi* László telkének egy részét az alapítványi pénztártól nyert 10,000 korona kölcsönön. A telek ezen részén esinos kőépület van, mely kellőleg átalakítva, rendeltetésének meg fog felelni. A telek a jelenlegi tulajdonos által július 1-én lesz átadandó, mikor is az átalakítási munkálatok azonnal megkezdődnek.

Meghívó. Szatmáron, 1903. évi június 7-én, vasárnap a Kossuth-kerti kioszk összes helyiségeiben, a szatmári gör. kath. új templom építése javára, nagyszabású hangverseny, közvacsora és táncmulatság fog tartatni, melyre a tisztelt közönséget ez uton is tisztelettel meghívja a rendezőség. Belépő díj 1 korona és egy sorsjegy. Felülfizetések a nemes ezélt tekintve köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté este 8 órakor. Védnök: Mélt. Dr. *Chorin* Ferencz főrendiházi tag. Védnök: Ömélt. Dr. *Chorin* Ferencz. Főrendező: ifj. Dr. *Chorin* Ferencz. Rendezőség elnöke: *Papp* Lajos, gör. kath. lelkész. Alelnök: *Péter* György, egyházi főgondnok. Pénztárnokok: *Simon* István, főpénztárnok. *Hanka* János, *Morgenthal* Antal, *Markos* György, *Rusolán* Márton, *Agyó Géza*. Ellenőrök: *Muhi* Miklós, *Flontás* Demeter, *Cseplák* Bálint, *Óváry* László, *Ribszky* Ferdinánd, *Szikorák* Gyula. Rendezők: *Bendes* Dezső, *Erdőss* V. B.-Pest. *Kürthy* J. B.-Pest, *Garvay* A. B.-Pest, *Szentes* J. B.-Pest, *Baróti* R. B.-Pest, *Berey* Károly, *Ruprecht* Sándor, *Krúzsely* Barnabás, *Ferencz* Ágoston, *Dr. Lénárd* István, *Dr. Havas* Miklós, *Veress* Lajos, *Lukácsi* Mátyás, *Majdik* Béla, *Márkus* Zoltán, *Juhay* J. B.-Pest, *Fodor* O. B.-Pest, *Dr. Pap* Z. B.-Pest, *Pap*

J. B.-Pest, *Szerdahelyi* Elemér, *Koós* Zsigmond, *Wallerstein* A. Pest, *Kubin* Ede, *Sternberg* Béla, *Sternberg* Ödön, *Nagy* Lajos, *Balassa* Sándor, ifj. *Csomay* Imre, *Borbola* D. B.-Pest, *Dr. Kozmutza* H. Pest, *Kozmutza* A. Pest, *Kozmutza* V. Pest, *Michaelisz* V. B.-Pest, *Kenyeres* Sándor, *Kenyeres* Lajos, *Tuba* András, *Király* István, *Jeney* Zsigmond, *Hérmán* Dezső, *Nagy* József, *Nagy* Ferencz, *Domján* Lajos, *Sárközy* Lajos, *Gönczy* Béla, *Hajdu* Károly, *Kanizsai* Imre, *Szász* Lajos, *Szász* Ferencz, *Zsurzsa* József, *Polyánszky* Mátyás, *Lőrincz* Lajos, ifj. *Tombory* Virgil, *Tombory* Ernő, *Bartók* László, *Lenkey* Gy. B.-Pest, *Kóbor* Dezső B.-Pest, *Polyánszky* Mátyás. *A diszbandérium lovasai*: *Boristyak* János, ifj. *Groza* János, *Várossy* János, *Marosán* József, *Darvay* János, *Tatár* Sándor, *Nyiruzs* Bálint, *Pogyina* Lőrincz, *Szabó* János, *Molnár* József, *Balogh* József, *Takács* László, *Darabán* Ferencz, *Bence* Mihály, *Vass* Ferencz, *Polyánszky* László, *Barta* István, *Petyke* István, *Pogyina* László, *Juhász* István, *Juhász* András, *Papp* Dezső, *Szabó* Sándor. *Ötven kocsiból álló virágkorzó.* — *Fuvó zenekari korzó.* Asztal főnökök: *Varju* Sándorné, *Dr. Papolczyné*, *Zakariásné*, *Henter* Zoltánné, *Papp* Lajosné, *Pótor* Dánielné, özv. *Komlóssyné*, özv. *Dunka* J.-né, *Papp* Sándorné, *Szász* Lajosné, *Papp* Gyuláné, *Nemes* Béláné, *Demjén* Sándorné, *Schott* Henrikné, *Csüry* Elekné, *Majdik* Árpádné, *Majdik* Mátyásné, *Pallag* Péterné, *Hanka* Jánosné, *Ozsváth* Elemérné, *Flontás* Demeterné, *Zsálik* Nándorné, *Lévay* Józsefné, *Simon* Istvánné, *Groza* Jánosné, *Mátyus* Béliné, *Kövesdy* Lászlóné, *Óváry* Lászlóné, ifj. *Bojtor* L.-né, *Gulya* Józsefné, *Holubán* Jánosné, *Béres* Jánosné, *Kalocsán* M.-né *Kikeli* Sándorné, *Tasy* Lajosné, *Tóth* Sándorné, ifj. *Hérmán* I.-né, *Hronyecz* Antalné, *Lénárd* Károlyné, *Schlosser* M.-né, *Gindl* Antalné, *Dr. Biró* Elemérné, *Dr. Kelemen* S.-né, *Dr. Hantz* Jenőné, *Scherling* Antalné, *Balogh* Dezsőné, *Szabó* Ilonka urnő. *Virágkorzó* rendező: *Kenyeres* Sándor. A zenét *Bunkó* Vincez hírneves zenekara szolgáltatja. A konyhát a „Korona“ vendéglősnője, *Óváry* Jánosné kezeli. Jó borról a rendezőség gondoskodik. Jegyek előre válthatók *Simon* István főpénztárnosnál (*Várdomb-uteza*), *Kenyeres* Károly, *Szücs* József, *Sternberg*-testvérek üzletében és este a pénztárnál. A kik a legnagyobb figyelem daczára meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, sziveskedjenek *Papp* Lajos gör. kath. lelkész elnökhöz fordulni (*Széchenyi-uteza* 10 sz.) Jegyek csakis a meghívó előmutatása mellett válthatók. — *Műsor*: 1) A gör. kath. ének és dalegyesület megnyitó éneke. *Karnagy*: *Nitsch* József ur. 2) *Hérmán* Margit k. a. szavalata. 3) Felolvasást tartja: *Dr. Papp* Zoltán orsz. képvis. és hírlapíró. 4) „Nagy ária“ *Taubertől* és magyar népdalok énekli: *Juhász* Ilonka, zongorán kíséri: *Méder* Mihály ur. 5) Szavaltat, előadja: ifj. *Szentiványi* Sándor ur. 6) „Papanek Dani Amerikában“ előadja: *Szentes* János ur. 7) „Leány bucsu“ szavalja: *Étsy* Emilia k. a. 8) „Stella Maris“ szavalja: *Kürthy* József ur. 9) Vonós négyes, előadják: *Dr. Havas* Miklós, *Ferencz* Ágoston, *Lukácsi* L. Mátyás és *Veress* Lajos urak. 10) Szavaltat, előadja: *Fodor* Oszkár ur. 11) Csuplák énekli: *Márkus* Zoltán ur. 12) Magán jelenet tartja: *Juhay* József ur. 13) Magán ének, előadja: *Márton* Lázár ur, zongorán kíséri: *Méder* Mihály ur. 14) Czimbalom-játék, tartja: *Majdik* Béla ur. 15) A gör. kath. ének- és dalegyesület záró éneke. *Ejfélkor* fényes tüzi-játék. Rendezői: *Agyó* Géza ur.

Térzene háromszor. A honvédezenekar ez előtt hetenkint csak kétszer, csütörtökön és vasárnap adott térzenét és pedig téli hónapokban délelőtt 1/212-kor a Deák-téren, a Pannónia előtt, a meleg időkben délután 1/26-kor a Kossuth-kertben. A közönség azonban annyira kedveli a katonazenét, hogy már régebben felhangzott azon óhaj, hogy szaporítani kellene a térzenék számát. Az ezredparancsnokság méltányosnak találta ezt az óhaját és elrendelte, hogy ezután kedden is legyen térzene.

Megürült alapítványi hely. Szatmár város által a honvéddhadapród iskolánál létesített alapítványi helyek egyike, minthogy *Mazurek* Béla ez évben befejezi tanulmányait, meg fog üresedni. Akik pályázni akarnak, szabályszerűen felszerelt kérvényeiket a városi tanácshoz czimezve július hó 25-ig nyújtásák be.

Betörés a templomba. Felső-Kapnikon 29-én éjjel ismeretlen tettesek a templomot feltörték és a páduai szt. Antal persely tartalmát kirabolták. A nyomozás folyik.

Nagy vihar dult a múlt hó 27-én a tiszántul Csedrek község határában, hol *Fogarassy* Zsigmond orsz. képviselő, nagy birtokosnak 25 méter hosszú juh-hodáját feldöntötte, mely az ott levő nyájból 139 darabot, mintegy 2000 korona értékben ütött agyon. Maga alá temette a juhászt is, kit eltörött lábbal huztak ki a romok alól. A nagyszőlősi „Perényi“ közkórházban ápolják.

Meghívó. A munkácsi kath. legényegyesület könyvtára gyarapítása czéljából e hó 7-én a Mezei-féle kerthelyiségben világposta és tekeversenyyel egybekötött zártkörű tavaszi táncmulatságot rendez. A tekeverseny és tánc kezdete d. u. 4 órakor. Belépti-díj: Személyjegy 1 kor. Családjegy 3 korona. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Öngyilkos katona. Hétfőn este az 5. gyalogezred egyik közlegénye, *Fehér* János szolgálati fegyverével sziven lőtte magát. Mikor társai elaludtak, felkelt ágyából, a puszta ravaszára egy zsineget kötött s azzal csattantotta el. A golyó a szívet járta át s a hátán kijött. Egy félórai kinlódás után a szerencsétlen meghalt. Nem tudják, mi indította e szomorú tette, mert az ezredben szerették.

Majális. Az atyai előjáróság és a szatmári ifjuság Atyába július hó 5-én a gyalogjáró javára ünnepélyes vig táncmulatságot rendez, melyre ugy a szatmári, mint a vidéki közönséget tisztelettel meghívja a rendezőség.

Államsegély. A vallás- és közokt. miniszter a helybeli Kölesey-körnek könyvtára gyarapítására a folyó évre 400 korona államsegélyt utalványozott.

Öngyilkosság. *Polonyi* Károly asztalos neje, szül. *Szentiványi* Emma régebbi idő óta súlyos betegségben szenvedett, melytől sem az orvosi kezelés, sem a gondos ápolás nem tudta megmenteni. A fiatal asszony nagyon elkeseredett a sok szenvedés miatt, s megérlelődött nála a sötét terv, hogy önkézevel véget vet életének. Szándékát a múlt este csakugyan végre is hajtotta. Midőn vacsora után férje lement a műhelybe, hogy félbemaradt munkáját végezze, a nő elővette férje revolverét, levetkezve és ágyába fekvén sziven lőtte magát. A lövés halálos volt, s a fiatal asszony csakhamar ki is szenvedett. A mélyensúlytott család iránt általános a részvét városunkban.

Gyilkos legények. Három kiscigerci fiatal, alig 18 éves legény állott a minap

az esküdtbíró előtt. Nagy bűn, a gyilkosság büne terheli a lelkeket. Egy fiatal özvegy asszony, Szviresuk Mária biztatására meggyilkolták az utcán Bura Gábor nevű társukat. A gyilkosok, Kikó Juon, Czoló Vaszil és Hérmán György beismerték, hogy ők követték el a tettet, de nem akarták megölni Burát, csak az volt a céljuk, hogy jól megverik. A fiatal asszony tagadta, hogy ő biztatta volna fel a vádlottakat s szemökbe mondta, hogy hazudnak. Az esküdtbíró után egy találta, hogy a gyilkosok előre megfontolva, de ölési szándék nélkül követték el a tettet, minek folytán a kir. törvényszék egyenkint 3 évi fegyházra ítélte őket.

Ujabb betörés. A múlt este ismét betörést kíséreltek meg városunkban. És pedig a Deák-térés a legforgalmasabb Kazinczy-utca szegletén a Scheiber Ferencz boltjába akartak behatolni mindjárt a kora esteli órákban, mikor még emberek is sokan jártak az utcán. A kirakat vasredőnyét és az üvegajtót fel is feszítették, de ugylászik, nem tartották tanácsosnak behatolni az üzletbe s megelégedtek a kirakat megdézsmálásával. A betörést a boltőrök vették észre. — A rendőrség már kézrekerítette a betörőt egy alig 15 éves szabóinas, Kacz Samu személyében, ki a lopott pipákat árulgatta. A kis gazember, akinél egy csomó álkulesot találtak, bevallotta, hogy ő nyitotta ki és dézsmálta meg a kirakatot.

Borzalmas öngyilkosság. Filipán Niczefor felsőbányai favágó napszámos, múlt hó 28-án Magyarokékesen borzasztó módon vetett véget életének. Szájába dinamitot vett s azt elrobbantotta. A szerencsétlen ember feje darabokra szakadt és röktön szörnyet halt. Tettének oka bizonyára a nyomor volt.

Vesztett kutya. Alsó-Kapnikon május hó 28-án egy vesztett eb hét gyermeket, három embert, több szarvasmarhát és igen sok kutyát megmart. Az ebet a csendőrök lelőtték, a megmart férfiakat és gyermekeket 30-án Budapestre szállították.

Sertésvész Szatmáron. Fuchs Bertalan helybeli gőzmalomtulajdonos sertései közt fellépett a sertésvész, minek folytán a főkapitány a sertésvásárt betiltotta. A helybeli leölésre szánt sertéseket el lehet adni.

Vuja János cipő raktára Szatmár Deák-tér Keresztes András ur házában, Mertz József ur mellett. Ajánlom a nagyérdemű közönségnek szives figyelmébe az ujonnan érkezett tavaszi és nyári cipő ujdonságaimat a legszolidabb árban. 5—10

Műkedvelők részére egy teljes garnitúr asztalos, lakatos és lombfűrészhez való szer számok; — félben hagyott több lombfűrészeti munkák, több színben deszkák, mintalapok, egy szerszámos láda jutányos áron eladó, hol, megmondja a kiadóhivatal.

Olcsó pénz.

Birtok parcellázás!

A Budapesten székelő Magyar Országos Központi Takarékpénztár és a Debreczeni Első Takarékpénztár tulajdonosok megbízása folytán rendkívüli kedvező feltételek mellett bérbeadjuk vagy eladjuk őszi vagy tavaszi vetéssel együtt

holdankinti parcellákban is

1) **NAGY-AR** községben (Szatmár vármegye f. gyarmati járás) levő.

1400 holdas birtokot, (legmodernebb emeletes kastély, kiválóan gondozott park és gazdasági épületekkel.)

2) **ARANYMEZŐ** községben (Szoldok-Doboka vármegye csáki góribi járás) levő vasuti állomással bíró 180 hold szamos menti birtokot, lakház és gazdasági épületekkel.

Ezzel kapcsolatosan értesítjük a n. é. közönséget, hogy **buda-pesti és külföldi első rangú pénztintézetől 15-70 évig terjedő**

olcsó törlesztéses kölcsönt nyújtunk a legmagasabb összegig, a **legrövidebb idő alatt** az ingatlan $\frac{3}{4}$ értékéig; továbbá:

1) Szerezünk olcsó személyi és váltóhitelt.
2) Elvállaljuk birtokok parcellázását, birtokok és házak eladását, vételét.

Neuschlosz Testvérek

törvényszikleg bejegyzett cég, **BANK-BIZOMÁNYOSOK.** Szatmári iroda: Arpád-utca 20. Telefon sz. 16.

Tóth Albert

KÉPFESTÉSZETI, SZOBRÁSZATI, OLTÁR ÉPÍTÉSI ÉS ARANYOZÓ MŰTERME

SZATMÁRON,

Készítetek oltárokat, szoszékeket szentsirokat, Turdesi barlangokat és aekonosztásokat. Régi oltárok aranyozását *kítésztom* és *kijavítom*. Továbbá műtermemben készitetek szent **szobrokat** mindenféle nagyságban és kivitelben u. m. *fából, málkóból és gypsból.* Festetek *oltárképeket, templommenyezetet, stáció és zászló képeket* művészies kivitelben. Festetek mindenféle felekezeti templomokat. Továbbá *termeket, épületeket, szobákat,* elvállalok mindennemű *mázoló munkát, tapetázást, czimer és czégfestést, czégitást,* mindenféle aranyozást *üveg, czég, tábla festését* és tükörfényű *aranyozását,* a legjutányosabb árakban.

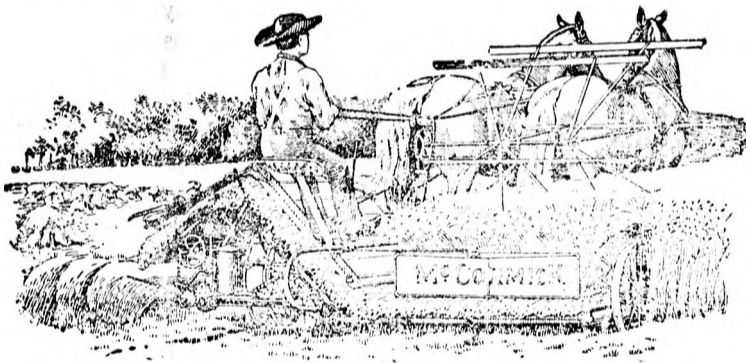
Mc. Cormick Harvesting Machine Company

(Chicagói aratógépgyár.)

KNECHT, J. E. igazgató.

Budapest, V., Váci-ut 30.

Katalógusok ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévekötoégép, „Daisy“ marokrakó aratógép, fúkaszálógép, szénagyűjtő gereblye és „Manilla“ kévekötoégőfonal gyártmányai. Évi gyártmány 362.000 gép. 4—12

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSZÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybeli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	90
„ „ Sertés „	60	„ „ Lengyel kolbász	80
„ „ Borjú „	56	„ „ Sonka kolbász	80
„ „ Bárány „	—	„ „ Krakói „	80
„ „ Juh „	—	„ „ Krinolin „	80
„ „ Friss háj olvasztani	80	„ „ Parizer „	80
„ „ „ szalona „	80	„ „ Máj sajt „	80
„ „ „ bőr nélkü	72	„ „ Disznófej sajt	74
„ „ Friss kolbász bors.	100	100 pár Virsli tormás	5
„ „ fok. czitr.	70	100 pár frankfurti	8
„ „ Friss zsír	96	100 drb. Salvaladé	5
„ „ Szalámi	180	1 ko. Sonka páczolt	110
„ „ füst. magyar kolb.	90	1 ko. Sonka csont nélkül	120
		„ „ „ kifőve	2
		„ „ Császár hus bőrrel	80
		„ „ Karaj bőr nélkül	80
		„ „ Lapoczka és oldal	72
		1 ko. Páczolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	80
		1 ko. Paprikás stráf	90
		„ „ Kolozvári szelet	90
		„ „ Füstölt szalona	88

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

PÁZMANY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA

SZATMÁR, Rákóczy u. 25.

Készít mindennemű nyomda szakosa vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendeléseket azonnal készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR.

IRODAISZEREK s PAPIROK a

szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a

„H E T I S Z E M L E“

politikai lap is,

melynek előfizetési ára egész évre 6 kor. Tanítók- és iparosoknak 4 kor.

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készítek: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.

!!! Kivánatra szájpád nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül.

Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Álbisi **Bakcsy Domokos**,
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu

első rendű

hasáb-, eser-, bükk- és gyertyán

köbméterje:

a Sz.-Gözfürész melletti raktárban — 5.35

hához szállítva — — — 5.75

10 köbméter vételnél a raktárban 52 kor.

„ hához szállítva 56 „

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdői h. é. vasut üzletkezelőségénél**, **Szatmár, Deáktér 24 sz.** és a **Szatmár-Németi-i ipari hitel-szövetkezet árucsernokában Attila ut. 3. sz.**

Tavaszi és nyári idény!!

PÁSKUJ IMRE

Szepességi gyepen fehérített len-vásznak, damaszk asztal- és ágyneműk gyári árakban, valamint szepes-iglói pamutvásznak és sifonok. Erdélyi gyapjuszövetek férfi öltözetekre, tavaszi,

nyári, őszi és téli női és férfi felöltőkre való kelmék.

Saját készítményű fehéreneműm az ezredéves országos kiállításon jeles munka, versenyképesség és új iparág fejlesztéséért milleniumi éremmel kitüntetve.

HAZAI IPARCSARNOKA
SZATMÁRON.

♀ Női, férfi, leány- és fiu-fehéreneműk gyára. ♂

Nagy raktár a híres pécsi keztyűkből, női derékfűzőkből (Miederekből) nemez-kalapokból, sapkák, női muffok és gallérok, divatos nap- és esőernyők, nyakendők, gallérok, kézelők stb.

Székelyföldi és bánáti házi iparcikkék. Szőttes női és férfi mosókelmék, minden fajtájú divatos női ruhakelmék, reverendaanyagok férfi és gyermek posztó-kalapok, kassal harisnyák, kötött keztyűk, budai és székesfehérvári kékfestő és minden színű divatos cretonok, vollek, zefírek és battistok; kalotaszegi „varottasok“, bánáti és székely kötények, függönyök, ágy- és asztalterítők, kezdett munkák nagy választékban, szőnyegek, paplanok, pokróczok matrácok stb. stb.

Teljes menyasszonyi kelengyék

legszebb kivitelben a legrövidebb idő alatt készítettnek.

Női és férfi ruhák és fehéreneműk varratását vállalom.

Mintákat és árjegyzéket vidékre

bérmentve küldök.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüssel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse I. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

ehemisettek, házi- és utisapkák, kapuciumok, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és díszes kivitelben Szövetek méter számra is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után a lesón szállíttatnak
Árjegyzékek és szövetminták ingyen és bérmentve.

